

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titulus X. De Natis ex libero ventre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63255)

fit nec liber, ac proinde nullus ab ecclesiæ sacramen-
tis sit removendus; de Iure autem Civili, inter
servos non censetur Conjugium seu matrimonium
sed contubernium tantum, eo quod Conjugium
Civili inter solos cives Romanos contrahatur, servus
autem Iure Civitatis non gaudeant.

QUÆRES 3. An servorum matrimonia
sint valida insciis dominis contracta? Ratio dubi-
tandi est, quod servi insciis dominis prohibeantur
ordinari, aut si ordinati fuerint, deponi & restitui,
2. de serv. non ordin. quo non obstante. Respond.
eorum matrimonia jure nec prohibita, nec irrita esse
licet fiant dominis insciis aut etiam invitis *cap. 1.*
t. Ratio est, quia matrimonium jure divino con-
cessum est homini in remedium concupiscentiæ,
ob bonum publicum, scilicet ad propagationem hu-
mani generis & evitanda scelera carnis, quod
illis à dominis auferri non potest, ad rationem
contrarium. Respond. Negando paritatem, quia
sacros ordines suscipiens pro toto tempore vite
Deo & Ecclesiæ mancipatur, adeoque servitiis do-
mino exhibendis perpetuò impeditur, non
contrahens matrimonium qui tam ante quam post
contractum ad obsequia domino præstanda perpe-
tuò obligatur.

TITULUS X.

De

Natis ex libero ventre.

QUÆRES 1. Quinam pro servis aut liberis
habendi sint? Respond. Pro hoc dignoscendi
sequitur

sequentes regulæ deservient. Qui nati sunt ex duobus parentibus, ingenuis, id est, iis qui nunquam in justâ servitute fuerunt, liberi sunt; similiter & illi qui parentes habuerunt, ex justâ servitute manumissos. Econtra servi sunt & libertate carent, quibus natura utrumque parentem justæ servituti obnoxium dedit. Quod si pater servus fuerit, mater autem libera, partus liber erit, in cujus favorem hoc est specialiter statutum, ut quo ad libertatem vel servitutem sequatur ventrem, id est matris conditionem; & hoc quidem triplici tempore, videlicet *nativitatis*, si enim dum mater pareret, libera esset, etiam partus libertate gaudet; *conceptionis*; sufficit enim prolem à matre liberâ conceptam, licet forsan tempore nativitatis in servitute fuerit; vel denique *tempore intermedio*, si nimirum mater tempore conceptionis serva fuisset postea manumissa tempore autem nativitatis in servitutem re incidisset; triplex hoc tempus partui pro consequendâ libertate prodest; quam materiam fusius in *Instit. tit. de ingenuis* deductam invenies.

QUÆRES 2. Quinam sint deterioris conditionis servi, an proprii, sive adscriptitii? Resp. Pejor in hoc puncto est conditio eorum quos ex communissimâ hodie praxi proprios sive *Leibeigne* vocamus, in iis enim quoad libertatem nec consideratur conceptio nec nativitas, nec tempus intermedium, sed si parentes sese proprietati alicujus domini territorialis subjecerint, non ipsi modò sed & eorum liberi antea nati in familiâ suâ adhuc constituti proprietati subjiciuntur, nec sine licentiâ sui, domini alibi domicilium figere possunt.